Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Virpi Pasanen

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Muistio

1.10.2015

E 41/2015 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle Euroopan unionin oikeudenmukainen ja tehokas yhtiöverojärjestelmä: viisi keskeistä toiminta-alaa

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selvityksen EU:n komission kesäkuussa 2015 antamasta tiedonannosta koskien oikeudenmukaista ja tehokasta yhtiöverojärjestelmää.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti tiedonantoon ja kannattaa sen tavoitteita oikeudenmukaisesta ja tehokkaammasta verotuksesta sekä yhtiöveron kiertämisen tehokkaasta torjunnasta. Tätä tavoitetta voidaan pitää yleisesti hyväksyttävänä.

Kuten Valtioneuvoston selvityksessäkin todetaan, ei kannan muodostaminen tiedonannon kaikkiin kohtiin ole mahdollista ennen kuin komission on esittänyt konkreettiset lainsäädäntöehdotukset toimenpiteiden toteuttamiseksi.

1 Yhteinen yhdistetty yhtiöveropohja (CCCTB)

Komissio on tiedonannossaan esittänyt CCCTB:n osalta kaksivaiheista lähestymistapaa. Ensimmäisessä vaiheessa toteutettaisiin veropohjien harmonisointi ja vasta toisessa vaiheessa veropohjat yhdistettäisiin ns. konsolidoinnin avulla.

Elinkeinoelämän näkökulmasta CCCTB – hankkeen mielekkyys perustuu juuri siihen, että yhteisen yritysveropohjan ja siihen sisältyvän konsolidoinnin myötä rajat ylittävät veroesteet poistuisivat EU:ssa. Tämä olisi myös EU:n kilpailukykyä lisäävä tekijä. Pelkän veropohjan harmonisoinnilla ei vastaava hyötyä saavutettaisi.

Komission esittämän CCCTB:n kaksivaiheisen lähestymistavan vaarana on, että hankkeen toinen vaihe (konsolildointi) jäisi jäsenvaltioiden vastustuksen vuoksi kokonaan tekemättä ja yrityksiin kohdistuisi EU-alueella edelleen kahdenkertaista verotusta.

2 Tehokkaan verotuksen varmistaminen siellä missä voitto kertyy

Komission esittää tiedonannossaan, että yritysverojärjestelmää tulisi muuttaa siten, että pystyttäisiin varmistamaan voiton verottaminen siellä missä voitto kertyy. Kuten valtioneuvoston tiedonannossakin on todettu, on eri valtioilla hyvin erilainen käsitys siitä, missä voitto syntyy.

Erityisesti digitaalisen toimeliaisuuden lisääntyessä päätytään helposti tulkintaan, että voitto kertyy valtiossa, jossa tuote tai palvelu kulutetaan. Tämä olisi Suomen kaltaisen pienen vientitalouden näkökulmasta yritysverotuottoja selvästi pienentävä lähestymistapa.

Komission tiedonannossa viitataan myös OECD:n BEPS – työhön. Myös BEPS – työn osalta tulee tarkkaan harkita esitettävien toimenpiteiden vaikutus Suomen verotuottoihin ja kilpailukykyyn.

3 Lisätoimenpiteet yritysten verotusympäristön parantamiseksi

Elinkeinoelämän näkökulmasta yritysten verotusympäristön parantamiseksi ehdotetuista toimenpiteistä tärkein on ehdottomasti kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismin kehittäminen. Suomen tulee toimia aktiivisesti toimivan ja pakollisen riitojenratkaisumekanismin kehittämiseksi.

Komission esittää tiedonannossaan, että CCCTB – hankkeen yhteydessä toteutettaisiin rajat ylittävä tappiontasaus niin kauan kuin CCCTB:n verotuottojen jakamisesta, konsolidoinnista, ei päästäisi sopimukseen.

Valtioneuvosto esittää kannanotossaan epäilyksen tappiontasausjärjestelmän mielekkyydestä osana CCCTB:tä. Perusteluna on erityisesti epävarmuus verotuottojen osalta sekä mahdollinen aggressiivisen verosuunnittelu. Elinkeinoelämän näkökulmasta CCCTB:ssä tulee edetä yhdellä kertaa niin, että myös konsolidointi on osana järjestelmää. Tällöin erillisen tappiontasauksen säätämien ei olisi tarpeen.

Elinkeinoelämän näkökulmasta on kuitenkin selvää, että yhteinen yritysveropohja, joka ei sisältäisi verotuottojen jakamista eikä tappiontasausta, olisi täysin turha. Mikäli CCCTB:ssä edetään komission esityksen mukaan kaksivaiheisesti, tulee Suomen tukea tappiontasausjärjestelmän muukaan ottamista järjestelmän ensivaiheeseen.

4 Lisäparannukset verotuksen avoimuuden alalla

Komissio on julkaissut tiedonannossaan listan yhteistyöhaluttomista EU:n ulkopuolisista oikeudenkäyttöalueista. Valtioneuvoston tavoin

katsomme, että kaikki listalla olevista valtioista eivät ole yhteistyöhaluttomia ja komission tulisikin tarkastella uudelleen listan tarkoitusta ja sisältöä.

Maakohtaisen raportoinnin osalta katsomme, että järkevintä olisi edetä vapaaehtoisen raportoinnin pohjalta.

5 EU:n koordinointivälineet

Komission on esittänyt tiedonannossaan, että yritysverotuksen käytännesääntöryhmän (Code of Conduct) soveltamisalaa laajennettaisiin, jotta se voisi reagoida tehokkaammin haitallista verokilpailua koskeviin tapauksiin. Katsomme valtioneuvoston tavoin, että ryhmän toimintaa ja roolia tulee tehostaa ja nykyaikaistaa. Samaan aikaa tulee kuitenkin pitää huoli siitä, että normaali verokilpailu EU:n sisällä edelleen sallitaan. Tämä pitää olla mahdollista niin verokannoilla kuin veropohjillakin.